

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	9
Minek a története?	13

ELSŐ RÉSZ. ELŐZMÉNYEK

I. Az elmegyógyintézetektől a pszichotudományokig. 1868–1920	29
1. A Budai Magyar Királyi Országos Tébolyda.	29
1. 1. Az országos tébolyda és a közkórházi elmeosztályok	31
1. 2. Terápiás nihilizmus és tudományos optimizmus: az egyetemi klinika	38
2. Új területek: népesség, család, hadsereg.	43
2. 1. A gyerekkor pszichologizálása	46
2. 2. A „gránátsokkos” katonák.	52
2. Forradalmak	57
II. Két világháború között	63
1. A MONE	64
2. A pszichotudományok expanziója: az ideggondozótól a pályaválasztási tanácsadóig	72
2. 1. Mentálhigiénés mozgalom és eugenika	72
2. 2. A pszichológia intézményesülésének kezdetei.	79
2. 3. A pszichoanalitikus mozgalom	90
III. A második világháború alatt	96

TARTALOM

MÁSODIK RÉSZ. PSZICHOTUDOMÁNYOK AZ ÁLLAMSZOCIALIZMUSBAN

I. Álmodozások kora. Az átmenet évei (1945–1948)	107
1. Pszichiátria a koalíciós korszakban	108
1. 1. Az igazolóbizottságok	112
1. 2. Az 1947-es ankét	122
2. A pszichológia három átmeneti éve	135
2. 1. Új terület: pszichológia a közoktatásban.	137
2. 2. A pszichoanalízis három átmeneti éve.	152
3. A mentálhigiénés mozgalom néhány átmeneti hónapja: a Lelki Egészségvédelmi Szövetség.	158
II. A pedológiától a pavlovizmusig. Pszichológia és pszichiátria a Szovjetunióban.	166
1. A NEP-időszak pszichológiája: pszichohigiéné, pedológia, pszichotechnika	173
2. Az „új ember kovácsa”. Sztálinizmus a harmincas években	184
3. A „pavlovizmus”. Sztálinizmus és a pszichotudományok 1945 után	195
4. „Utolérni és túlszárnyalni a Nyugatot”. A szovjet pszichotudományok Sztálin után.	201
III. „Az imperializmus házi pszichológiai.” A sztálinizmus évei Magyarországon	208
1. A koalíciós oktatásirányítás vége: az Országos Neveléstudományi Intézet.	211
2. A pszichoanalízis „kivégzése”	220
3. Az „üvegházi neveléstől” a pedológia perig. A pszichológia felszámolása	235
4. A Lipótmező és a magyarországi pszichiátria a sztálinizmus éveiben	260
4. 1. A Pavlov Ideg-Elme Szakcsoport	265
4. 2. Országos Ideg- és Elmeógyógyintézet	274
4. 3. A Sántha-ügy	280
4. 4. A „Nagyasszony”	285
IV. 1956. A forradalom és megtorlása	296
1. A pszichológia rehabilitációja.	299
2. A pszichiátria az enyhülés éveiben és a forradalom alatt.	309
V. Hruscsov utol akarja érni a Nyugatot. A hatvanas évek	315
1. A pszichológia újraintézményesülése	324
2. Pszichiátria és az egészségügy 1956 után	335
2. 1. Paraszolvencia és veszélyességi pótlék	337
2. 2. Az új elmeügyi törvény	342

TARTALOM

2. 3. Túl a pavlovizmuson: az első nemzetközi konferencia	346
2. 4. A Lipótmező a hatvanas években	348
3. Eközben Nyugaton...	359
4. „Közösségek rejtett hálózata”: pszichoterápia Magyarországon a hatvanas években	374
4. 1. A csoport-pszichoterápia kezdetei	374
4. 2. Pszichoanalízis a hatvanas években	385
4. 3. A „Szinetárium” és más (csoport)pszichoterápiás műhelyek.	389
4. 4. Mérei a Lipótmezőn 1. A klinikai pszichológia intézményesítése.	397
4. 5. Mérei a Lipótmezőn 2. A Mérei-féle csoport-pszichoterápia.	405
5. A magyarországi pszicho-boom felé	436
5. 1. Gyerekkor, pszichológia és közpolitika. A nevelési tanácsadók	439
5. 2. Munka és hadsereg.	459
Következtetések	465
Hivatkozott irodalom.	475
Névmutató.	499